

Tol in Māāj ilo ien COVID-19

Kakadu in Oktak ko ilo Jebtōmba 12, 2022

- Melele ko rekobalak ikijen joñan ko rej oktak in kōjbarok jān māāj im kein menono ko
- Emoij aer kakāāl bwe ren juōn wōt ippān [Centers of Disease and Control and Prevention \(CDC, Jikin Kōmadmōd im Kabōjrak Nañinmej\)](#) ñan ilowaan wa in itotak
- Rojāñ ko rekāāl ñan ien ko māāj rej aikuij in ekanak ilo [jikin koba ippān doon ejjab an mōn taktō ko](#)
- Rojāñ ko rekāāl ñan ñāāt [armij iloblej](#) rej aikuij in ekanak māāj ilowaan em, ekkar ñan CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjuk in Bed eo

Kōmelele ko Imantata

Ñe kwōj ekanak māāj ak kein menono (waanjoñak, māāj ko elap aer binej bwiñal im kij einwōt N95, kwōj jibāñ kōjbarok ro jōt rej pād itūrim im bareinwōt kwe māke. Ekanak juōn māāj ak kein menono emāroñ kadiiklak an ajeded COVID-19, kōjbarok mour im kōmman bwe en wanmaanlak an bellak bijnej ko. Wāwein kōjbarok ko, einwōt am pād wōt [ilo am jellā kiō](#) (kajin ko jet rej bellak) kin wā ko im ekanak māāj ak kein menono ko, emāroñ jibāñ kabōjrak nañinmej eo ekauwatata im kadiiklak eddo eo ion jikin ejmour ko.

Kwe māroñ ekanak [māāj ak kein menono eo](#) (kajin ko jōt rej bellak) elap an kwōn itūrin mejam ak eman tata ej bellak ñan kwe. Ñe eman am kanake, kein menono ko [emoij aer melim jān the National Institute for Occupational Safety and Health \(NIOSH, Jikin Kōkamanman Jikin Jerbal im Ejmour Ibelakin Amedka\)](#) (Kajin Pālle wōt) (āinwōt N95) renij kōjbarok eok ilo joñan eo elap tata, jelintok kein menono ko jen aelōñ ko jōt (einwōt KN95 m KF94) im māāj in taktō ko, innem māāj ko itūrin mejam kōmman jān nuknuk. Ñe kwōj [pād ilo an kauwōtata ejmour eo am jān nañinmej in COVID-19](#) (Kajin Pālle wōt), kōnaan ippen taktō eo am ikijen am aikuij in teej ñan am ekanak kein menono eo ej melim jen NIOSH ak ne kwōj aikuij in lōmnak kin am kelet kein menono ko jet rejjab aikuij in teej in lale aer kwōn itūrin mejam. Ñan melele ko relaplak kin am teej in lale an māāj eo kwōn itūrin mejam ak kelet in māāj, etal ñan [Washington State Department of Labor and Industries \(L&I, Jikin Jerbal im Bijnej ko\) peij in am māke kelet in ekanak māāj](#) (kajin ko jet rej bellak).

Ñan melele ko relaplak kin kain māāj ko rej oktak im kein menono ko im wāwein am kōkamanman aer kwōn, lale [kain māāj im kein menono ko](#) (kajin ko jet rej bellak). [Peij in](#) (Kajin Pālle wōt) ilo anlain ej lewaj melele ko jet ikijen wāwein eo an eman kain māāj ko rej oktak im kein menono ko rej binej bwinal im kij ko, koba ippen jenij ko rej kōmman ñan māāj ko bwe ren emanlak aer kwōn. Armij ro rejjab māroñ in ekanak māāj kin ke ewōr aer nañinmej ilo aer jellā lak, ilo manit, ak ilo ejmour ko aer remāroñ kajerbal juōn kein kalibubu itūrin mejeir ippen juōn mōttan nuknuk. Men kein remāroñ bar kajerbal jen ajiri ro ilo jikin lale ajiri, jikin kebbed, im jikin ko an K-12 ñe juōn māāj ej eman an kwōn

ejjab melim. **Jej aikuuj in kile, botab, ke men kein rejjab kōjbarok armij eo ej kanake ilo joñan eo ej juōn wōt einwōt juōn māāj eman an kwōn itūrin mejam ak kein menono eo.** Lale Washington State Department of Health (WA DOH, Rā eo an Ejmour ilo Aelōñ in Washington) [K-12 Schools \(Jikuul ko an K-12\)](#), [Child Care \(Jikin Lale Ajri\)](#), [Early Learning \(Jikin Jelalakjen an Ajri\)](#), [Youth Development \(Jikin Edeklak an Jodikdik\)](#), [and Day Camp \(Jikin Ikkure an Ajri\) Būrokraam](#) (kajin ko jet rej bellak) tōl in māāj. Bar lale CDC [Lomnak ko ikijen jet group in armij](#) (kajin ko jet rej bellak). DOH ej rojāñ in jab ekanak māāj ko ewōr aer jikin duōj kōto, māāj in nuknuk ko rejjab mijel, mōttan nuknuk ko rejjab mijel, ak nuknuk ko rej kalibubuki botim ñan kanwaam jen det im molo.

Kein menono ko ippen jikin duōj kōto remāroñ kajerbal ilo jikin jerbal ko ekkar ñan tōl eo emoj jeje jen [L&I](#) (Kajin Pālle wōt).

Jouj im etal ñan [DOH peij eo anlain kin māāj](#) (Kajin Pālle wōt) ñan juōn laajrak in ikutkut in kajitōk ko kin māāj.

Ilo aolepen pepa in, māāj ej kōjerbale ñan kile jimor māāj ko im kein menono ko.

Kakien ko an Tōrre in im Ortari ko an Ejmour

Kakien ko torre in ñan lōblej rej aikuuj māāj ilo [jikin ejmour ko](#), jikin kalibuuji ko an ritto, im mōn kalibuuji ko an ritto. Ritōl ro an jikin ejmour an lōblej remāroñ in aikuuj kajerbale māāj ilo jet wāwein ko, āinwōt ien an ajeded nañinmej eo.

Ortari eo an Washington State Department of Health

Ortari eo kin Māāj an Rijeje eo an Ejmour (Kajin Pālle wōt) ej aikuuj an armij ekanak māāj ilo jet jikin, jokdoon ñe raar wa ak jab:

- [Jikin ejmour ko](#)
- Mon kalibuuji an ritto im jikin kalibuuji ko ne bukwōn eo ej pād ie ewōr ediik ñan elap [CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjuk in Bed eo](#) (Kajin Spanish ej bellak)

Elōñ jōt wun ko remāroñ ella aikuuj in; kwe māroñ bukot er ilo [Ortari eo](#) (Kajin Pālle wōt). Aolep rijerbal im armij ro jet, koba ippen rijerbal in ejmour, rej aikuuj in ekanak māāj ñe rej pād ilowaan em ilo [jikin ejmour ko](#). Kajojo armij ej aer eddo in loor kakien in; bijnej ko ebar wōr aer eddo in kabin ortari in ippen rijerbal ro im ro rej wia ippeir.

Emoj an Jolak: Ortari an Federal

Jān Eprol 18, 2022, juōn tōprak in ortari eo an court, Ortari eo an CDC bwe māāj rej aikuuj ilo wa in itotak ko an lōblej im jikin itotak ko ej kiō jab jelet armij. Botab, māāj ko rej wōt juōn kein jerbal eo aurok ñan kōmman bwe emakitkit ko im wa in itotak ko an lōblej ej eman lak an kejarok ñan aolep. [Ilo an erra ippen CDC](#) (kajin ko jet rej bellak), WA DOH ej rojāñ rijerbal ro im ro rej itotak ruo yiiō ak rittolak bwe ren ekanak māāj ilo aolep jikin ko ilowaan em ñan itotak an lōblej, koba jimor wa in itotak ko im jikin itotak ko. Lale [Jikin Itotak an Loblej](#) ñan melele ko relaplak.

Naan eo an Kabna eo an Washington State

Melele kin eddo ñan bijnej ko ñan riwia ro im rijerbal ro emoj laajrak ilo [Proclamation 20-25.19 COVID-19 Washington Ready \(Naan eo 20-25.19 an COVID-19 Bojak in Washington\)](#) (Kajin Pälle wõt) im [Proclamation 21-08 – Safe Workers \(Naan eo 21-08 – Kōjbarok Rijerbal ro\)](#) (Kajin Pälle wõt).

Washington State Labor and Industries (L&I) im Naan eo an Kabna eo

Jokdoon ñe määj rejjab aikuij ilo elōñ jikin jermal ko ekkar ñan Naan eo an Kabna eo ilōñ, bijnej ko rej aikuij wõt loore L&I [Aikuij ko im Tōl eo ñan Kabōjrak COVID-19](#) (Kajin Pälle wõt). Bar kobalak, bijnej ko rej mäge iaer remāroñ kelet ñan aer aikuij määj im armij ro rej lo lak er rej aikuij in kautiej [kakien ko an ruum eo](#). Jān wõt [Kabna Proclamation 21-08 – Safe Workers \(Naan eo 21-08 – Kejbarok Rijerbal ro\)](#) (Kajin Pälle wõt), rijerbal ro ewōr aer jimwe in ekanak määj ilo juōn jikin jermal. [Washington Administrative Code \(WAC, Kakien ko an Washington\) 296-62-609](#) (Kajin Pälle wõt) ej kōjbarok jimwe eo an juōn rijerbal ekanak määj ilo ien idin eo an lōblej. Ekkar ñan [WAC 296-62-609](#) (Kajin Pälle wõt), bijnej ko reban kabojrak an rijerbal ro ekanak maak, kein menono ko, ak kein jermal in kōjbarok enbwinnier ijelakin an melim ilo kien. Lale L&I [Kabōjrak COVID-19: Kelet ien eo ñan Ekanak Määj ilo Jermal Ñe Kwōj Aikuij](#) (kajin ko jet rej bellak) ñan melele ko relaplak.

Doulul ko an Jikin Ejmour an Lōblej im Ritōl ro

Ritōl ro an ejmour ewōr aer melim in likit ortar ko an ejmour ñan kōmadmōde nañinmej ko ilo bukwōn eo aer. Kakien kein remāroñ laplak mo jen kakien ko an ibelakin aelōñ eo ak remāroñ jab diiklak aer mo. Lale ippen [jikin ejmour eo tūrim](#) (Kajin Belle wõt) im loore aolepen kakien ko an ejmour ilo ijo jikum.

Rōjañ ko

Ilal rej rojañ ko ñan lōblej ej bar koba ippen aikuij ko ilōñ.

Jikin Itotak an Lōblej (Kajin Pälle wõt)

WA DOH ej rojāñ bwe aolep rijerbal im ro itotak ruo yiiō ak rittolak ren ekanak juōn määj eo ej kwōn ak kein menono ilo [ilowaan jikin itotak ko an lōblej](#) (kajin ko jet rej bellak), koba wa in itotak (einwōt baluun, baaj, train, tima, subway, taakji, wa ko armij rej uwe ippen doon, im wa ko rejjab an kajerbal ñan ien idiin) im jikin itotak ko (einwōt erpoot, jikin baaj ak tima, jikin kattar train im subway, im jikin ekkotak mweik an tima). Jikin kein rej lap an armij itotak ie, im remāroñ obrak im/ak ejjab eman an duōj delōñ kōto (einwōt jikin delōñ ñan baluun ko ilo erpoot). Ro rej itotak im rijerabl ro rej aikuij in kejarbōk er mäge im ro itūrier ilo aer ekanak määj eo eman an kwōn itūrin mejeir ak kein menono ñan jiban kōkamanman wāwein aer itotak ilōblej ñan aolep. Jouj im lale [tōl eo an CDC ilo kajerbale määj itūrin mej ilo jikin itotak ko an lōblej](#) (kajin ko jet rej bellak) ñan melele ko, ak jellā ke aikuij ko mokta rej kiō rojañ. Lale [Aikuij im Tōl ko ñan Kabōjrak an Ajeded COVID-19 ilo K-12 Schools \(Jikuul ko an K-12\), Child Care \(Jikin Lale Ajri\), Early Learning \(Jikin Jelalakien an Ajri\), Youth Development \(Jikin Edeklak an Jodikdik\), and Day Camp \(Jikin Ikkure an Ajri\) Būrokraam \(wa.gov\)](#) (kajin ko jet rej bellak) ñan tōl in

māāj ilo wa in baaj ko an jikuul. WA DOH ej rojañ bwe rijerbal in wa in itotak ko ñan aer kotlak aolep armij ekanak māāj.

[Ekanak Māāj ilo Jikin Ejmour ko](#)

Māāj rej aikuuj in ekanak ilo jikin ejmour ko ekkar ñan [Ortar eo kin Māāj an Rijeje eo an Ejmour](#) (Kajin Pälle wöt). Aolep jikin ejmour ko remāroñ lale töl eo ikijen kein kejbarok enbwinnin armij im kōmadmōd kein böbrae ko ilo [Rōjan ko ñan Kabōjrak im Kōmadmōd Nañinmej in SARS-CoV- 2 ilo Jikin Ejmour ko, DOH 420-391 \(wa.gov\)](#) (Kajin Pälle wöt).

[Rōjañ ko ñan Māāj ñan Jikin an Armij Ippen Doon Ijelakin Jikin Ejmour ko](#)

Kajerbal māāj ilowaan em ej rojañ ñan armij ruo yiiō ak rittolak ne [CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjuk in Bed eo](#) (Kajin Spanish ej bellak) ej diik ak lap ilo jikin kein ilal;

- [Jikin ko rej jermal ñan armij ro ejelak jikier](#) (Kajin Pälle wöt)
- [Jikin wa in tiima ko](#) (Kajin Pälle wöt) (waanjoñak., tiima ñan aintok mōñā in lojet, tiima ñan ekkotak mweik, tiima ñan an armij lemōnōnō im kakkije)
- Jikin jermal ko rekkobōb eben an armij kattolak jen doon kin ke wāwein in jermal ko aer, einwöt jikin kakwōn mweik, jikin kōmman mweik, im jikin pākij mōñā im jālele ko, im wa ko an bijnej ko.
- Jikin jokwe ko an bar armij ro jōt ilo em (oktak jen ruum in kiki) koba ippen jikin relax in jermal, mwōn oktak ko, kakōmanman lak mour in ajiri ro rej kalibuuuj ak jikin kalibuuuj im jikin jokwe ko an rijerbal ilo jidiik wöt ien
- Ilowaan em einwöt ijoko armij rej bed ilo jikin kalibuuuj an ritto, mōn kalibuuuj an ritto, jikin kōkamanmanlak mour in ajiri ro rej kalibuuuj, ak jikin kalibuuuj ko rej bed (waanjoñak., ruum ko ilo court)
 - Jellā ke Ortar eo an Rijeje eo an Ejmour ej **aikuuj** armij lalel yiiō im rittolak ñan aer ekanak māāj ilo mōn kalibuuuj an ritto im jikin kalibuuuj ko ejt ne [CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjukun pād eo](#) (Kajin Spanish ej bellak) ej diik ñan lap.
 - Jikin kalibuuuj ko jet rej rojañ in bar lōmnak kin an armij ekanak māāj ne [joñan in nañinmej eo ilo jikin jermal](#) (kajin ko jet rej bellak) rej kwalok an laplak kauwōtata.

Armij ro rej jokwe ak jermal ilo ijikin kein ilōñ ej aikuuj in loore ejja rōjañ eo wöt einwöt an loblej ne rejjab bed ilo jikin kein (waanjoñak., ilo aer bed nabōj in jukjukun pād eo).

Jikin ko armij rej ippen doon ijelakin jikin ejmour ko (einwöt bijnej im doulul ko) remāroñ in aikuuj an armij ekanak māāj ilo jikin jermal ko aer. Jikin kein rej aikuuj in lōmnak kin aolep aikuuj kein ilal ilo aer lōmnak in kelet ñe māāj ej aikuuj ilo ijo jikier:

- Uwōta an armij bed ilo ijo jikier
 - Armij ro rejjab [jellā](#) (kajin ko jet rej bellak) kake COVID-19 wā ko elaplak aer lōmnak rej nañinmej in COVID-19 im ñan an laplak nañinmej lap eo aer.
 - Armij ro [ewōr aer nañinmej](#) (kajin ko jet rej bellak) rej pād ilo elaplak kauwōtata in nañinmej in COVID-19
- An eman menono ilo jikin eo - lale [Duōj delon kōto im Joñan an Eman Mejatoto ñan Kadiilak Kij ko ilo Mejatoto](#) (Kajin Belle wöt) and [Erreo Mejatoto ilowaan Em.](#)

[Environmental Protection Agency \(EPA, Opíj in Kejbarok Lal in\)](#) (Kajin Belle wõt) ñan melele ko relaplak im wāwein an kōto duōj delōñ, koba ippen jikin jermal ko ewōr ak ejjelak aer kein heating, ventilation, and air conditioning (HVAC, kōmānān, duōj delōñ kōto, im er kantājen).

- An armij māroñ in ettolak jān doon ilo ijo jikier
- Ewōr lōmnak ak alikkar an ajeded COVID-19 ilo ijo jikier
 - Ekanak māāj ilowaan em ej lap an rojañ ne ej ajeded nañinmej eo ilo juōn jikin armij rej ippen doon ijelakin jikin ejmour ko.

Ñe [CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjuk in Bed eo](#) (kajin ko jet rej bellak) elukkun lap, CDC im DOH rej rōjañ bwe aolep armij ren ekanak māāj ilowaan em, jokdoon ne rekar wa ak jab. Jikin jermal kein rejjab aikuij in kabojrak an kajojo armij ekanak māāj ñe rej kelet in kōmmāne. Lale ilal ñan rōjañ kajojo armij kin ekanak māāj ak an pedped ion kauwōtata.

Rōjañ in an Kajojo Armij Ekanak Māāj

Armij ro ewōr aer kakōlle, juōn teej alikkar, ak aer epāāke juōn armij ej nañinmej in COVID-19 ej aikuij in ekanak māāj, ekkar ñan [Ta eo kwōn kōmmāne ñe alikkar teej eo am ñan COVID-19](#) (kajin ko jet rej bellak), [Wejke in Pepe ko ikijen Kakōlle ko an COVID-19](#) (kajin ko jet rej bellak), and [Ta eo kwōn kōmmāne ñe kwar epāāke armij eo ewōr an COVID-19](#) (kajin ko jet rej bellak). Kajojo armij rej aikuij in ekanak māāj ñe ej aikuij ilo jikin eo rej bed ie ekkar ñan [Kakien ko ilo Tōrre in im Ortar ko an Ejmour](#).

Ilo aolep in otemjej, kwe māroñ kelet in ekanak juōn māāj. Lōmnak kin aolep aikuij kein ilal ilo am kelet ñe kwoj aikuij in ekanak māāj:

- Ñe kwar wa aj jab im ne armij ro itūrim rekar wa ak jab. Armij ro rejjab [jellā kiō](#) (kajin ko jet rej bellak) kake wā ko an COVID-19 im wa in kakajur ko elaplak aer uwōta ñan COVID-19 im ñan aer bōk nañinmej eo ekauwatata.
- [Wāwein ejmour eo am](#) (kajin ko jet rej bellak). im wāwein ejmour ko an ro jet itūrim remāroñ laplak aer kauwatata jen nañinmej in COVID-19. Armij ro ippen utamwe ko ilo ejmour ko aer elaplak aer uwōta jen COVID-19 im ñan aer bōk nañinmej eo ekauwatata.
- Wāwein ko an ijo kwōj ped ie (waanjoñak., elōñ armij ie, ediik an māroñ duōj delōñ kōto, ilowaan em).
- [CDC Joñan Nañinmej in COVID-19 Ilo Jukjukun pād eo](#) (kajin ko jet rej bellak)
 - Ñe joñan ko nañinmej eo an jukjuk in bed eo rej [lap](#), CDC im DOH rej rōjañ bwe aolep armij ren ekanak māāj ilowaan em, jokdoon ne rekar wa ak jab.
 - Ñe joñan ko nañinmej eo an jukjuk in bed eo rej [diik ñan lap](#), CDC im WA DOH rej rōjañ bwe aolep armij ro [elap aer kauwatata ñan aer nañinmej](#) (kajin ko jet rej bellak) ren ekanak māāj ilowaan em, jokdoon ne rekar wa ak jab. Armij ro ewōr aer uwaan baamle ak rej epaake juōn armij ej kauwatata ñan an lukkun nañinmej ej aikuij in lōmnak in ekanak juōn māāj eo eman tata ilowaan em ippeir.

Melele im Mennin Jibāñ ko Relaplak ikijen COVID-19

Bed wōt ilo am jellā kiō kin [jekjek eo kiō ikijen COVID-19 ilo Washington](#) (Kajin Pälle wōt), [Naan ko an Kabna Inslee](#) (Kajin Pälle wōt), [kakōlle ko](#) (kajin ko jet rej bellak), [wāwein an ajeded](#) (Kajin Pälle wōt), [wawein im ñāāt armij rej aikuij in teej](#) (Kajin Spanish ej bellak), and [ia ñan ebbōk wā ko](#) (Kajin Spanish ej bellak). Lale [Kajitōk ko Ekutkut Kajitōk](#) (Kajin Pälle wōt) ñan melele ko relaplak.

An armij lal/er-ria ak aelōñ eo aer, ejjab, māke lak ian, likit er ilo joñan uwōta eo elaplak kin COVID-19. Bōtaab, melele ko rej kwalok ke jukjuk in bed ko oktak kōlar in kilier elap aer jelet jen COVID-19. Men in ej jen wōt ta ko jej ion e ilo an armij diike armij ro jet, im ilo an jenolak, diike jet jekjek, im ej kōtlak an jet armej ko eiet lak an bellak kein jibāñ ko ñan ir ñan kōjbarok ir māke im jukjuk in bed ko aer. [Naan ko rejjab mool reban jibāñ irre nañinmej eo](#) (Kajin Pälle wōt). Kwalok melele ko remool ibben ro jet ñan kōjbarok an riab im melele ko rebwōd jen aer ajeded.

- [WA State Department of Health 2019 Ajeded in Coronvirus eo Ekāāl \(COVID-19\)](#) (Kajin Pälle wōt)
- [WA State Uwaak ñan Coronavirus \(COVID-19\)](#) (kajin ko jet rej bellak)
- [Bukōt Jikin Ejmour ilo Bukwōn eo Am](#) (Kajin Pälle wōt).
- [CDC Coronavirus \(COVID-19\)](#) (kajin ko jet rej bellak)

Ewōr ke am bar kajitōk? Kūr tok lain in bōk melele ikijen COVID-19: Awa in kūr lak ko:

- Mande jān 6 awa jibbon ñan 10 awa jota
- Juje ñan Jabat jān 6 awa jibboñ ñan 6 awa jota
- [raan in kakije ko an aelōñ eo](#) (Kajin Pälle wōt) jān 6 awa jibboñ ñan 6 awa jota

Ñan jermal ko an riukok, **jiped #** ñe rej uwaak im **kwalok kajin eo am**. Ñan kajitōk ko ikijen ejmour eo am ak tōprak in teej ko, jouj im kepāake juōn ritaktō.

Ñan kajitōke pepa in ilo juōn bar wāwein, kūr lak 1-800-525-0127. Ro ebin aer roñjak ak rejaroñroñ, jouj im kūr lak 711 ([Washington Relay](#)) ak jeje lak ñan civil.rights@doh.wa.gov.

Appendix A

Juon Jikin Ejmour

Ekkar ñan [Ortar eo kin Māāj an Rijeje eo an Ejmour](#) (Kajin Pälle wōt), jikin ejmour ko im jikin lale ko ilo ien aitok rej jabdewōt jikin ko an lōblej ak rej māke lak iaer rej kajerbale ñan jermal ko an ejmour rej lelak ñan armij, ilo an jet jenolak. Ñe ej bed ilo juōn jikin ej jermal ñan jermal in ejmour, einwōt juōn ojpitōl, innem aolepen jikin jermal eo ej juōn jikin jermal in ejmour ak jikin lale ilo ien aitok, im kein pinej mej ko rej aikuij in ekanak ilo ijo jikier, ilo an loore ta ko rej koba im jab koba ilo ortar eo an pinej mej. Ñe ej bed ilo juōn jikin ej jermal ñan bar juōn unin, einwōt juōn jikin ebbōk uno ilowaan juōn mwōn wia ak opij an nurse in jikuul eo, jikin ejmour eo ak lale ilo ien aitok in ej koba ippen jikin ko wōt rej jermal ñan ejmour, ak ejjab ilo jikin ko jet ilo ijo jikier. Kein pinej mej ko rej aikuij in ekanak wōt ilo jermal in ejmour, ekkar ñan aer loore ta ko rej koba im jab koba ilo ortar eo an pinej mej. Ñan ñe emōj jōlak ilal, ritōl ro an ejmour ej koba ippen kajojo armij emōj

kwalok ilo [Aikuij ko ikijen Rijerbal ro an Ejmour](#) (Kajin Pälle wõt) laajrak einwõt kajojo armij ro emōj karōk jen kien ñan jermal in ejmour ilo an jab eman ettaer. **Aolep rijerbal im armij ro jet, koba ippen jermal in ejmour, rej aikuij in ekanak määj ñe rej bed ilowaan em ilo jikin ejmour.**

Kein ilal ej juōn laajrak ejjab aurok an jikin ejmour im jikin lale ilo ien aitok.

- Jikin lale ilo ien ekadu, ej koba ippen, ak ejjab joñan eo, ojpitōl;
- Jikin lale ko ilo ien aitok;
- Jikin an ri nañinmej ro kakōmanman lak aer bed;
- Jikin an ri nañinmej lale ejmour an kalmenlakjen, koba ippen, ak ejjab ñan joñan, etaale im jikin jermal in uno, jikin jokwe ilo ien uno, im jikin jolak aolep men ko reñana jen enbwinnim;
- Jikin jokwe ilo ien uno, koba ippen, ak ejjab ñan joñan, jikin lale ritto, jikin lale armij ro rej jokwe, mwōn baamle ko an ritto, jikin ko im jermal ko an jukjuk in bed im jibāñ ko rej etal, im elaplak jikin jermal ko;
- Jikin taktō ko rej itotak ak wāwein itotak ko jōt im ejmour ej bed;
- Jikin lale ri nañinmej, koba ippen, ak ejjab ñan joñan, jikin liklik, opij an taktō, im jikin lale ejmour an kalmenlakjen (koba ippen opij ko an pyschiatrist, rijerbal in lale kalmenlakjen, im jōt rijerbal in lale kin uno ko rekajur);
- Jikin kōmman ni im jermal in kōmman ni;
- Jikin kōmman mej im jermal in kōmman mej;
- Jikin ebbōk uno (ejjab koba ippen mwōn wia ko);
- Opij in piitpitt (ej koba ippen jikin ko emōj aer jenolak im piitpitt eo ej kōmmane ilo juōn jikin im ejelak einwõt jikin kakije im jikin kadipenpen ko);
- Opij an taktō in lale di;
- Katakin jermal ippen ri bōrōro im jikin kemour ko rej māke;
- Jenolak im/ak jikin māke lak iam;
- Jikin mwijmwij ilo ien jidimkij;
- Jikin taktō ilo ien jidimkij;
- Jikin lale ritto; im
- Jikin lale ejmour ko ilo mweo, lale eok māke, ak lale ritto rej etal jen rijerbal ro rej kōllā.

Jikin ejmour ko im jikin lale ilo ien aitok ejjab koba ippen:

- Jikin ko im ikkūre im būrookraam ko jōt ak ien ippen doon ej debij (koba ippen ia eo ri katakin rej lelak lale ñan rikkūre ro), ijelakin jikin ko im rej jermal ñan jermal in ejmour, einwõt ro ilo jikin ko jinion (rej ejja jikin ejmour ko);
- Department of Children, Youth & Families (DCYF, Rā eo an Ajiri, Jodiikdiik & Baamle)-license em ejjab kwalok jermal in ejmour;
- Jikin bōk melele ko im ejelak ejmour ej lelak ñan armij ro;
- Juon jikin ejmour an menin mour;
- Jikin Kōmadmōd Menin Mour;
- Jikin ko ejelak laplak in jaan an menin mour; im
- Jikin wia kin mārijuana, koba ippen mārijuana in uno ej rej lelak melim ñan lelak jermal in jibāñ ko.

Ñe jikin ejmour eo ej aikuij māāj ilo nabōj, kwōj aikuij in loore kakien ko aer. Lale melele ko ilo "["kakien ko an ruum eo"](#) ilōñ ñan melele ko relaplak. Jouj im lale [Kabōjrak COVID-19 ilo Jikin Ejmour ko](#) (Kajin Pälle wōt) peij ñan elaplak tōl koba ippen [tōl eo ñan kōmadmōd nañinmej eo](#) (Kajin Pälle wōt) im lale tōl ñan jet ian jikin ejmour ko.

Kakien an Ruum eo

Bijnej ko, doulul ko, jikin ko im moko ewōr aer māroñ in kōmmane kakien ko aer māke ikijen kein kalibubu itūrin maj ilo mweo ak jikin eo aer. Bijnej ko rej aikuij loore aolep aikuij ko [L&I aikuj ko](#) (Kajin Pälle wōt) im emāroñ aikuij in kelet māāj ko ilo jikin (waanjoñak. nabōj) bwe en laplak kōjbarok jen an [Ortar eo kin Māāj an Rijeje eo an Ejmour](#) (Kajin Pälle wōt)

Ritōl ro an ejmour an lojlej remāroñ bar likit ortar ko relaplak ikijen māāj ñan kadiiklak an ajeded nañinmij eo ilo jukjuk in bed eo. Emāroñ laplak kejbarok ilo kakien kein jen [Ortar eo kin Māāj an Rijeje eo an Ejmour](#) (Kajin Pälle wōt), bōtab rejab māroñ diiklak joñan kejbarok ko ie.

Bar koba lak, jet armij remāroñ aikuij in, ak kelet ñan, aer wanmaanlak in ekanak juōn māāj. Ewōr aer jimwe in kelet in ekanak māāj ilōjlej jokdoon ñe kakien ko an aelōñ eo ak bukwōn eo ikijen māāj rejab jermal. Jouj im kautiej kelet eo aer ñan ekanak māāj ñan aear kejbarok er māke, baamle ko aer im jukjuk in bed ko. Jellā bwe ñe kwōj kelet in ekanak juōn māāj renij kajitōk ippam bwe kwōn wutiki ilo jidiik wōt ien einwōt ilo am kwalok wōn kwe.